

Setukaisten ystävät ry:n jäsenkirje syyskuu 2019

Vuosikokous

Setukaisten ystävät ry:n sääntömääräinen vuosikokous pidettiin 15.4.2019 Helsingissä Viro-keskuksen tiloissa ja uuden hallituksen ensimmäinen kokous 12.6. Yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin edelleen Tapio Mäkeläinen, varapuheenjohtajaksi Tapani Pitkänen, taloudenhoitajaksi Eija Kalliala ja sihteeriksi Anna-Liisa Esala. Muiksi hallituksen jäseniksi valittiin Hannu Oittinen, Osmo Pekonen ja Mikko Savikko.

Jäsenmaksut päätettiin säilyttää entisinä eli 15 €, opiskelijoilta 7,5 € ja yhteisöjäseniltä 100 €. Tämän jäsenkirjeen lopusta löydät kaavakkeen jäsenmaksun maksamiseksi.

XXVI Setomaan kuningaskunnan päivä

Küllätüvä kylässä 3.8.2019

Uudeksi ylimmäksi käskynhaltijaksi (Ülembsootska) valittiin Rein Järvelill. Hän on myös Setomaan kunnanvaltuuston puheenjohtaja. Nuursootskan tittelin sai Triinu-Liis Tarros.

XXVI Seto Kuningriigi meistriq:

Kuninga sõnolinõ – Jürissoni Anneli
Kuninga pillimiis – Oroperve Aivar
Kuninga kargusõkargaja – Liiva Kati
Kuninga kasatskikargaja – Jaama Olle
Kuninga leeväküdsäjä – Toomõ Iti
Kuninga piiraguküdsäjä – Linnusõ Kuninga sõirameistri –

Päkka Marju
Kuninga ollõtegiija – Hindriksoni Andrus
Kuninga taarimeistri – Täpsi Aivar
Kuninga veinimeistri – Kudre Helena
Kuninga handsa-ajaja – Kasvandiku Hillar
Kuninga näpotüümeistri – Pärtini Sirid
Kuninga vägimiis – Orumaa Marek
Kuninga külä – Küllätüvä

Vuoden 2020 Setomaan kuningaskunnan päivä
järjestetään 1. elokuuta Kolossovan kylässä

Menestynyt liikemies Tedren kylästä

Yksi Suomen vanhimpia yhä toimivia ravintoloita on Bellevue, jonka toiminnan aloittamisajankohdasta ei ole ihan tarkkoja tietoja. Sen perustajat tiedetään ja siitä kerrotaan, että kyseessä on ehkä vanhin Venäjän ulkopuolella toimiva venäläinen ravintola. Perustajan tausta huomioon ottaen kyseessä on varmasti maailman vanhin seton perustama ravintola Setomaan ulkopuolella.

Vuonna 1891 syntyi nykyisen Setomaan kunnan (ennen Meremäen kunta) Tedren kylässä Grigori Paveli p. (Grigori Pavelin poika). Seton kielellä (seto kiiil) hänen nimensä oli Kriisa, myöhemmin häntä kutsuttiin nimellä Soome-Kriisa. Tedre on Obinitsasta noin 5 kilometrin päässä. Naapurikylä on Hilana, josta Seto lauluema (lauluimä) Taarka oli peräisin.

Soome-Kriisa lähti vuonna 1912 Venäjän armeijaan Helsinkiin ja Suomenlinnaan sekä otti nimekseen Grigori Pawlow, jonka vaihtoi myöhemmin Reko Pauloksi. Vuonna 1917 hän perusti blinikahvilan Uudenmaankadulle yhdessä tulevan aviopuolisonsa kanssa. Hulda ja Grigori avioituivat 1920. Marja syntyi vuonna 1921 ja Stefan

(Teppo) seuraavana vuonna. Vuonna 1922 he siirsivät kahvilatoimintansa Rahapajankatu 3:een ja toiminta muuttui ravintolamaisemmaksi. Aluksi ruokia tehtiin ravintolan yläpuolella olevassa asunnossa ennen kuin ravintolaan rakennettiin keittiö.

Ravintolatoiminnan alkuun liittyvistä vuosiluvuista on ristiriitaisia tietoja, mutta todennäköisesti siis viimeistään kolmen vuoden kuluttua voidaan viettää ravintola Bellevuen 100-vuotispäiviä.

Reko Paulo on itseoppinut kokki ja samalla myös taitava liikemies. Hän sijoitti kiinteistöihin ja loi näin hyvän pohjan myöhemmin perustetulle Paulon säätiölle.

Ravintolatoiminnan alkuaikoina Suomessa oli kieltolaki. Bellevuen matalista kellareista johti käytävä meren rantaan. Kerrotaan, että Paulo toimi tunnetun salakuljettajan Algoth Niskan kanssa varustaen samalla omaa ravintolaansa.

Mikko Savikko

Annela Laaneots: Minu Setomaa. Petrone Print 2019.

Petrone Print -kustantamon Minu-sarja on Viron kustannusmaailman viimeisen vuosikymmenen ehdoton menestystarina. Sarjan aloitti aikaisemmin radio-televisio- ja sanomalehtitoimittajana toimineen Epp Petrone oma ja varsin henkilökohtainen Minu Ameerika -teos vuonna 2007. Menestysteos sai pian jatkoa ja Epp Petrone tuli samalla perustaneeksi menestyvän kustantamon. Sarjassa on tähän mennessä ilmestynyt jo yli 100 teosta, joissa tavalliset virolaiset kuvaavat elämäänsä eri puolilla maailmaa. Osassa teoksissa kuvataan elämää yhdessä kaupungissa, osassa yhdessä maassa tai yhdellä alueella,

kuten sarjan uusimpien osien nimetkin kertovat: Minu Aasia, Minu Šotimaa, Minu Jeruusalemm, Minu Itaalia, Minu Iirimaa, Minu Oslo jne. Osa kirjoittajista asuu pysyvästi kuvaamissaan paikoissa, osa on oleskellut kohteessa vain rajoitetun ajan. Ja mikä on sekä mielenkiintoisinta että myös huonointa koko kirjasarjassa: tekijät ovat erilaisia, eri ikäisiä, eri ammateissa, erilaisissa perhetilanteissa olevia ihmisiä, joita yhdistää vain yksi asia – he ovat kaikki virolaisia. Koska teosten tekijöiden taito kirjoittaa, kuvata ja kertoa on hyvin erilainen, on kirjojen tasokin hyvin kirjava. Itse olen tainnut lukea vain Suomea, Helsinkiä, Latviaa, Unkaria ja Gruusia esittelevät kirjat sekä Rein Sikkil loistavan Minu Ugrimugri -opuksen.

Ihan uuden kiinnostavuuden asteen sarja sai – ainakin minulle –, kun Viro 100 -juhlahumussa alkoi ilmestyä virolaisten ammattikirjoittajien kuvauksia Viron eri kaupungeista ja alueista. Ko. lähestymiskulman opuksista uusin on Annela Laaneotsin Minu Setomaa: Külatüdrukust kuningriigi peaks, joka ilmestyi elokuussa 2019.

Annela Laaneots valittiin elokuussa 2014 vain 35-vuotiaana ja kolmen pikkulapsen äitinä Setomaan kuningaskunnan ülembsootskaksi eli ylimmäksi käskynhaltijaksi. Kyseessä on palkaton luottamustehtävä, joka kuitenkin tarkoittaa kokopäiväistä työtä setojen ja Setomaan edustajana ja äänitorvena Setomaalla, Tallinnassa, muualla Virossa ja ulkomaillakin. Annelan kirja kuva tuota vuotta ja kaikkea sitä, mitä sen vuoden aikana tapahtui. Mutta ammattikirjoittajan ja suurisydämisen setoaktivistin teos kuvaa myös Setomaata, sen ihmisiä, setojen historiaa, kulttuuria, arkipäivää ja juhlaa, iloja ja ongelmia. Rehellisesti ja avoimesti kirjoitettu kirja on loistava johdatus Setomaahan ja setokulttuurin, mutta se kertoo myös koskettavan tarinan siitä, kuinka jokainen

meistä joutuu tekemään vaikeita valintoja työn,
luottamustehtävien ja perheen välillä.

Suosittelen lämpimästi!

Tapio Mäkeläinen

Setukaisten ystävät ry

puheenjohtaja Tapio Mäkeläinen

Haapaniemenkatu 16 C 315, 00530 HELSINKI